

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DGDOO
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](http://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Datum 29 april 2022
Betreft Beantwoording kamervragen van de leden Dassen (Volt),
Omtzigt (Omtzigt) en Klaver (Groen Links) over het gebruik
van privé berichtenservices en privé mailboxen door
bewindspersonen voor hun werk

Kenmerk

Uw kenmerk
2022Z06465

Hierbij ontvangt u, mede namens de minister-president, de aanvullende antwoorden op vraag 5 en 6 op de op 7 april 2022 verzonden antwoorden op schriftelijke vragen gesteld door de leden Dassen (Volt), Omtzigt (Omtzigt) en Klaver (Groen Links) over het gebruik van privé-berichtenservices en privé mailboxen door bewindspersonen voor hun werk.

Vraag 5

Kunt u inzicht geven van elk van de bewindspersonen in de kabinetten Rutte III en Rutte IV of zijn gebruik maken van privé-email adressen voor hun werk en van berichten (zoals Signal, WhatsApp en Telegram) en kunt u per bewindspersoon aangeven van welke privé-mail gebruik gemaakt is/wordt en van welke berichtenservice?

Vraag 6

Kunt u van elk van de mailboxen en berichtenboxen die gebruikt worden of die gebruikt zijn voor werk tijdens de periode als bewindspersoon (die dus bij de vorige vraag benoemd zijn) aangeven (1) in welke periode ze gebruikt zijn, (2) of het gebruik van berichten en email veilig geschiedt en (3) of de berichten ordelijk en veilig bewaard worden en zo ja, waar?

Antwoord op vraag 5 en 6

Ten aanzien van de bewindspersonen van het huidige kabinet zal ik uiterlijk binnen 2 weken na verzending van deze brief het gevraagde inzicht geven of er gebruik wordt gemaakt van privé-email adressen en berichtenservices voor het werk. Met betrekking tot de bewindspersonen van het vorige kabinet zal ik binnen 2 weken inzichtelijk maken hoe de relevante berichten binnen de organisaties zijn veiliggesteld.

Aanvullende antwoorden op de vragen 5 en 6

Bij alle bewindspersonen van het huidig kabinet is navraag gedaan¹.

Kenmerk

Gebruik van privé-emailadressen:

Het merendeel van de bewindspersonen² geeft aan dat zij incidenteel, onder meer in de beginfase na hun beëdiging, hun privé-emailadres gebruiken.

Zij melden dat ze dit bijvoorbeeld doen om een document te bewerken of uit te printen, een bericht cq uitnodiging die op hun privé mail is binnen gekomen door te sturen naar een zakelijk account (met name hun secretariaat), agenda- of administratieve aangelegenheden die relevant waren voor de privé agenda te ontvangen vanaf het werk-mailadres. Ook is het voorgekomen dat een niet werkend zakelijk apparaat of een technische beperking aanleiding was een vergaderlink of document door te sturen naar het privé-emailadres.

Privé-berichtenservices³ voor het werk:

Door twaalf bewindspersonen⁴ is gebruik gemaakt van privé-berichtenservices voor het werk. Op advies van hun departement hebben alle bewindspersonen van het kabinet een door het departement verstrekt toestel genomen. Het nummer van de bewindspersonen dat zij voor hun aantreden gebruikten, is echter in hun bestuurlijk netwerk bekend. Zij worden via die route aangezocht in hun functie als bewindspersoon, ook via een berichtenservice. Indien de inhoud van deze berichten daarvoor in aanmerking komt, is deze aangeboden ter archivering. Drie bewindspersonen⁵ geven aan dat zij incidenteel gebruik hebben gemaakt van privé-berichtenservices. Redenen hiervoor zijn onder andere een defecte telefoon of slecht bereik van de zakelijke telefoon of spoedshalve attenteringen over nieuwsberichten en/of bijgeplaatste stukken in de zakelijke omgeving.

De departementen hebben aan mij bevestigd dat er geen beveiligingsincident is waargenomen. Er is evenmin aanleiding om aan te nemen dat documenten niet zijn gearchiveerd. Door de ministeries is ook bevestigd dat relevante werk gerelateerde e-mails en chatberichten⁶ van de bewindspersonen van het vorig kabinet reeds zijn veiliggesteld.

---

¹ Minister VRO is niet meegenomen gelet op eerdere beantwoording Kamerstuk 2021-2022, nr. 2366.

² Minister van Justitie en Veiligheid, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, minister van Financiën, minister van Defensie, minister van Infrastructuur en Waterstaat, minister van Economische Zaken en Klimaat, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, minister voor Primair- en Voortgezet Onderwijs, minister voor Klimaat en Energie, minister voor Natuur en Stikstof, staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering, staatssecretaris Cultuur en Media, staatssecretaris Toeslagen en Douane, staatssecretaris van Defensie, staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, staatssecretaris Mijnbouw.

³ Te denken valt aan SMS, Telegram, WhatsApp, Signal.

⁴ Minister van Defensie, minister van Economische Zaken en Klimaat, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, minister voor Natuur en Stikstof, staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering, staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst, staatssecretaris Toeslagen en Douane, staatssecretaris van Defensie, staatssecretaris Mijnbouw.

⁵ Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

⁶ Zie op www.informatiehuishouding.nl: 'Bewaren van chatberichten *Handreiking voor de Rijksoverheid*'

In alle situaties geldt dat is stilgestaan bij de aard van de informatie en ervoor is gezorgd dat, voor zover mogelijk, de informatie is veiliggesteld binnen de zakelijke omgeving als de inhoud daartoe aanleiding geeft.

Kenmerk

In reactie op de motie Hijink cs (Kamerstuk 32805, nr.136) wil ik het volgende opmerken. In het Handboek voor bewindspersonen staat dat het gebruik van een privé-mailaccount of berichtenapps voor werkgerelateerde doeleinden ernstig wordt ontraden en er altijd rekening dient te worden gehouden met de aard van de informatie. In de praktijk kunnen zich situaties voordoen waarbij van de voorgeschreven werkwijze wordt afgeweken. Het is gebruikelijk dat mensen naast werk-apparaten ook privé-apparaten hebben. Er kan een praktische reden zijn waarom een zakelijk bericht of uitnodiging die op een privé-mail of berichtenservice is binnengekomen doorgestuurd wordt naar een zakelijk account of vice versa. Voorts kan het in noodgevallen voorkomen dat zakelijk- en privégebruik vermengen. Indien de inhoud van deze berichten daarvoor in aanmerking komt dienen deze te worden aangeboden ter archivering. Dit is in lijn met het beleid, dat uitgaat van ernstig ontraden, maar waarin de bewindspersoon ook ruimte heeft om hier onder omstandigheden van af te wijken. Het is daarmee de verantwoordelijkheid van de bewindspersoon om de belangen in voorkomende gevallen te wegen.

Naar aanleiding van deze schriftelijke vragen is in het kabinet nog eens bevestigd dat alleen in uitzonderingsgevallen zoals bovengenoemd, gebruik kan worden gemaakt van privé-berichtenservices en privé-mailboxen voor zakelijk gebruik.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot